

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Λ. Θηβών 196-198, Αγ. Ι. Ρέντης-Νίκαια
Ταχ. κώδικας: 182 33
Τηλ.: 2131629721- -22-23
E-mail: appealsauthority@migration.gov.gr

Αθήνα, 09.06.2023
Αρ. Πρωτ. 297832

ΑΠΟΦΑΣΗ – Β΄ ΒΑΘΜΟΥ

[Αριθμός Υπόθεσης: ██████████ / Αρ. Ατομικού Φακέλου ██████████ ,

██████████

Decision on appeal

Στον Αγ. Ι. Ρέντη - Νίκαια, στην έδρα της Αρχής Προσφυγών (Λ. Θηβών 196-198), στις **29.5.2023**, μετά από έγγραφη πρόσκληση της Προέδρου της, κατόπιν διαβίβασης του σχετικού εκθέματος, συνεδρίασε η 17^η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών, σε μονομελή σύνθεση, αποτελούμενη από την Βασιλική Γιαλλελή, Πρόεδρο Πρωτοδικών Δ.Δ., τακτικό μέλος και γραμματέα τον Βασίλειο Τριανταφυλλάκη, υπάλληλο της Αρχής Προσφυγών,

για να αποφασίσει επί της με πράξη κατάθεσης ██████████/27.3.2023 προσφυγής:

του, κατά δήλωσή του, πολίτη Αφγανιστάν, (επ) ██████████ (ον) ██████████ του ██████████ και της ██████████, με ημ. γεν ██████████ [κατά δήλωσή του] πολίτη ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ, και της συζύγου του πολίτη Αφγανιστάν (επ) ██████████ (ον) ██████████ του ██████████ και της ██████████ με ημ. γεν ██████████ ,

κατά της υπ' αρ. πρωτ. ████████/2023 απόφασης α' βαθμού του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου (Π.Γ.Α.) Σάμου.

Κατά την εκφώνηση της υπόθεσης από το έκθεμα, οι προσφεύγοντες, παραστάθηκαν δια της δικηγόρου Μαρίνας Πλάκα-Καραπέτη,

ΑΦΟΥ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ

α) τις διατάξεις του ν.δ. 3989/1959 «Περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων» (ΦΕΚ Α' 201), όπως συμπληρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 «Περί κυρώσεως του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης της 31.1.1967 εν σχέσει προς την Νομικήν Κατάστασιν των Προσφύγων» (ΦΕΚ Α' 125),

β) τις διατάξεις του ν. 4375/2016 "Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L180/29/6/2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 51),

γ) τις διατάξεις του ν. 4636/2019 «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 169), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

δ) τις διατάξεις του ν. 4939/2022 «Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών» (ΦΕΚ Α' 111/10.6.2022),

ε) τις διατάξεις του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 45), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

στ) τις διατάξεις του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών (απόφαση 3004/15.7.2016 του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ΦΕΚ Β' 2206/15.7.2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει),

ζ) την υπ' αρ. 149630/13.3.2023 κοινή υπουργική απόφαση του Αναπληρωτή

Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών Δικαιοσύνης και Μετανάστευσης και Ασύλου (ΦΕΚ 247/20.3.2023 τ. Υ.Ο.Δ.Δ) «Συγκρότηση, ανασυγκρότηση και σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 4 του ν. 4375/2016 (Α' 51)»,

η) την υπ' αρ. 42799/3.6.2021 (ΦΕΚ Β' 2425/7.6.2021), Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α.) «Καθορισμός τρίτων χωρών που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς και κατάρτιση εθνικού καταλόγου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 86 του ν. 4636/2019 (Α' 169)», όπως τροποποιήθηκε με την Κ.Υ.Α.458568/15.12.2021 (ΦΕΚ Β' 5949/16.12.2021), και εξακολουθεί να ισχύει βάσει του άρθρου μόνου της Κ.Υ.Α. 734214/12.12.2022 (ΦΕΚ Β' 6250/12.12.2022),

θ) την από ■.2.2023 αίτηση διεθνούς προστασίας του ανωτέρω,

ι) τα από ■.3.2023 πρακτικά προσωπικής συνέντευξης στο Α' βαθμό,

ια) την υπ' αρ. πρωτ. ■/13.3.2023 απόφαση α' βαθμού του Π.Γ.Α.

Σάμου,

ιβ) τη με ημερομηνία κατάθεσης 27.3.2023 ενδικοφανή προσφυγή και το επ' αυτής υπόμνημα,

ιγ) όλα τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, ακόμα κι αν δεν μνημονεύονται ρητά.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

1. Οι προσφεύγοντες παρουσιάστηκαν, στις ■.2.2023, στο Π.Γ.Α. Σάμου και υπέβαλαν, αιτήσεις περί χορήγησης διεθνούς προστασίας, ενώ στις ■/03/2023, παρέστησαν αυτοπροσώπως, σύμφωνα με το νόμο, για τη διεξαγωγή των συνεντεύξεων στα Νταρί, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από διαπιστευμένους χειριστές της ΕΥΑΑ και με τη συνδρομή διερμηνέα, όπως προκύπτει από τα σχετικά πρακτικά συνεντεύξεων.

2. Κατά την έναρξη της συνέντευξης, όπως προκύπτει από το πρακτικό αυτής, οι προσφεύγοντες ενημερώθηκαν ότι με βάση τα στοιχεία των διοικητικών τους φακέλων, θα εξετασθεί από την Υπηρεσία Ασύλου αν στην περίπτωση τους εφαρμόζεται η έννοια της «Ασφαλούς Τρίτης Χώρας», σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4939/2022. Τους κατέστη δε γνωστό ότι δύνανται να αντικρούσουν ότι η Τουρκία είναι ασφαλής γι' αυτούς χώρα και να προβάλουν οποιαδήποτε άλλη τυχόν αντίρρηση.

3. Με την προσβαλλόμενη απόφαση α' βαθμού του Π.Γ.Α. Σάμου, η αίτηση των προσφευγόντων απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4939/2022, με την αιτιολογία ότι η Τουρκία μπορεί να χαρακτηριστεί γι' αυτούς «ασφαλής τρίτη χώρα» και διατάχθηκε η επανεισοχή τους στην Τουρκία. Επίσης, τους χορηγήθηκε προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης από τη χώρα εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την επίδοση της απόφασης. Η ως άνω απόφαση επιδόθηκε στους προσφεύγοντες στις ■/03/2023 (βλ. σχετικό με αρ. πρωτ. ■■■■■ 17.03.2023 αποδεικτικό επίδοσης), τους κατέστη δε γνωστό, το δικαίωμά τους να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον της Αρχής Προσφυγών, εντός προθεσμίας **δέκα (10)** ημερών, καθώς επίσης και οι συνέπειες της άπρακτης παρόδου της προθεσμίας αυτής.

4. Ακολούθως, οι προσφεύγοντες άσκησαν, δια της πληρεξουσίας δικηγόρου τους Αλεξίας-Μαρίας Γιακούπη την κρινόμενη προσφυγή. Κατά την κατάθεσή της ενημερώθηκαν με τη συνδρομή διερμηνέα στη γλώσσα που κατανοούν, για την ημερομηνία εξέτασής της, καθώς και για το γεγονός ότι η διαδικασία εξέτασης των προσφυγών είναι κατά κανόνα γραπτή και ότι εάν η αρμόδια Επιτροπή Προσφυγών αποφασίσει να τους καλέσει θα ενημερωθούν τουλάχιστον μία (1) εργάσιμη ημέρα πριν την εξέταση της προσφυγής. Επίσης ενημερώθηκαν και για το δικαίωμά τους να προσκομίσουν συμπληρωματικά στοιχεία και υπόμνημα έως και μία (1) ημέρα πριν την ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής τους.

Τέλος, οι προσφεύγοντες συναίνεσαν στη δημόσια συζήτηση της υπόθεσής τους.

5. Επιπροσθέτως, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν αναλυτική προσφυγή, όπως αυτή αναπτύσσεται με το υπόμνημά τους και ζητούν την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης και την επανεξέταση της υπόθεσής τους.

6. Τέλος, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν αίτηση παραμονής.

7. Η κρινόμενη προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς και η υπόθεση εξετάζεται χωρίς να κληθούν οι προσφεύγοντες σε προφορική ακρόαση, καθόσον η Επιτροπή κρίνει ότι δεν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις του άρθρου 102 παρ. 3 του ν. 4639/2022.

II. ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1. Κατά την προφορική του συνέντευξη, ο πρωτεύων προσφεύγων επιβεβαίωσε τα προσωπικά του στοιχεία. Γεννήθηκε στο Αφγανιστάν και

συγκεκριμένα στην Shamangan. Είναι φυλετικής καταγωγής Hazara και ως προς το θρήσκευμα είναι σιίτης Μουσουλμάνος. Ως προς την οικογενειακή του κατάσταση, είναι έγγαμος. Δεν έχει συγγενείς στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρ. Ένωσης. Ως προς το μορφωτικό του επίπεδο, δήλωσε ότι έχει λάβει εκπαίδευση 6 έτη και εργαζόταν σε απορριματοφόρα στην Τουρκία.

2. Η προσφεύγουσα επιβεβαίωσε τα προσωπικά της στοιχεία, δηλαδή ότι γεννήθηκε στο Αφγανιστάν και συγκεκριμένα στην Mazar e Sharif. Είναι φυλετικής καταγωγής σιίτισα μουσουλμάνα και ως προς το θρήσκευμα είναι σιίτισα Μουσουλμάνα. Ως προς την οικογενειακή της κατάσταση, είναι έγγαμη και δεν έχει τέκνα. Δεν έχει συγγενείς στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρ. Ένωσης. Ως προς το μορφωτικό της επίπεδο, δήλωσε ότι έχει λάβει εκπαίδευση 6 έτη στο σπίτι και δεν εργαζόταν στην Τουρκία.

3. Αναφορικά με το ταξίδι τους, οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι εγκατέλειψαν τη χώρα καταγωγής τους, το Αφγανιστάν, 7 μήνες πριν την προγραμματισμένη τους συνέντευξη που έγινε 3/2023. Πήγαν στο Ιράν και στη συνέχεια πήγαν στη Τουρκία και στην Ελλάδα εισήλθαν στις 02/2023 με πύλη εισόδου τη νήσο Σάμο, όπου και αιτήθηκαν διεθνή προστασία. Αναφορικά με τους λόγους που εγκατέλειψαν την Τουρκία, οι προσφεύγοντες δήλωσαν ότι δεν είχαν δουλειά, δεν ήξεραν τη γλώσσα, αυτούς τους μήνες ζούσαν στο πάρκο γιατί δεν είχαν kimlik και η αστυνομία πάντα τους ενοχλούσε.

4. Επίσης, η προσφεύγουσα ανέφερε ότι εγκατέλειψαν την Τουρκία λόγω της ασθένειάς της, πήγε για ιατρική περίθαλψη και της το αρνήθηκαν επειδή δεν είχε κανένα νομικό έγγραφο.

5. Αναφορικά με το αίτημα ασύλου, ο προσφεύγων ανέφερε ότι υπέβαλαν αίτημα ασύλου στο Γραφείο Μετανάστευσης της Σμύρνης, πήγε στις αρχές του 2023, είχαν τηλεφωνική διερμηνεία, τους είπαν ότι δεν δίνουν άσυλο και ακόμη κι αν δώσουν άσυλο θα τους στείλουν σε μια πολύ μακρινή πόλη. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι υπέβαλαν αίτημα ασύλου, αυτό έγινε το έτος 2022, ρώτησαν για διερμηνέα και μέσω google translate ζήτησαν να εγγραφούν αλλά τους είπαν ότι δεν εγγράφονται πλέον πρόσφυγες και τους είπαν να φύγουν.

6. Ο προσφεύγων πρόσθεσε ότι εργάστηκε στην Τουρκία ως εργάτης σε απορριματοφόρα, δεν μιλάει τούρκικα και δεν έχει οικείους του στη Τουρκία. Η προσφεύγουσα δεν εργάστηκε στην Τουρκία, δε μιλάει τουρκικά και δεν έχει οικείους της στη Τουρκία.

7. Σε ερώτηση για το εάν πιστεύει ότι μπορεί να επιστρέψει στην Τουρκία, ο προσφεύγων απάντησε «Όχι., γιατί δεν είναι ασφαλής χώρα για μένα, ούτε η αστυνομία, ούτε οι γείτονες συμπεριφέρονται καλά για εμάς, δεν μας έδωσαν έγγραφα και η αστυνομία μας κυνηγούσε όλη την ώρα» και η προσφεύγουσα απάντησε «όχι γιατί ταπεινωθήκαμε δεν είχαμε νόμιμα δικαιώματα εκεί, αλλά τουλάχιστον ήταν μια μουσουλμανική χώρα και τους εμπιστευτήκαμε, στο νοσοκομείο δεν μας δέχτηκαν επειδή δεν είχαμε έγγραφα».

8. Με την προσφυγή τους, όπως αυτή αναπτύσσεται με το σχετικό υπόμνημα, οι προσφεύγοντες επαναλαμβάνουν τους ισχυρισμούς που προέβαλαν ενώπιον της πρωτοβάθμιας αρχής. Επίσης, υποστηρίζουν ότι εξαιτίας των όσων βίωσαν στην Τουρκία και το Αφγανιστάν, έχει κλονιστεί η ψυχική τους υγεία, ενώ η δεύτερη προσφεύγουσα αντιμετωπίζει πρόβλημα υγείας με την καρδιά της.

Τέλος, οι προσφεύγοντες ζητούν να κληθούν σε συνέντευξη επί της ουσίας του αιτήματός τους, ώστε να αναπτύξουν τα πραγματικά περιστατικά λόγω των οποίων αντιμετωπίζουν βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης σε ενδεχόμενη επιστροφή τους στο Αφγανιστάν.

III. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ

1. Εν προκειμένω, οι ισχυρισμοί των προσφευγόντων σχετικά με τα προσωπικά τους στοιχεία, την ιθαγένεια, την εθνική τους καταγωγή, τη θρησκεία τους, την οικογενειακή τους κατάσταση, τον τόπο προηγούμενης συνήθους διαμονής τους στο Αφγανιστάν και το ταξίδι τους έως την Ελλάδα, ήταν σαφείς και συνεκτικοί και γίνονται δεκτοί ως αξιόπιστοι, καθώς δεν προέκυψαν στοιχεία που να τα θέτουν σε αμφιβολία ούτε από το φάκελο ούτε από τη διεξαχθείσα συνέντευξη.

2. Αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους οι προσφεύγοντες εγκατέλειψαν την Τουρκία και δεν επιθυμούν να επιστρέψουν, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, από τη συγκριτική επισκόπηση των συνεντεύξεών τους, οι προσφεύγοντες ήταν ομοίως σαφείς και συνεκτικοί κατά την αφήγηση των συνθηκών και των δυσκολιών που βίωσαν κατά την παραμονή τους στην Τουρκία, περιέγραψαν επαρκώς τις συνθήκες διαμονής τους, καθώς και τις προσπάθειες που έκαναν για να υποβάλουν αίτημα, καθώς και για την αδυναμία πρόσβασής τους στο υγειονομικό σύστημα της Τουρκίας.

3. Η Επιτροπή, σημειώνει ότι στην Τουρκία υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και να χορηγηθεί προστασία ανάλογη με αυτή της Σύμβασης της Γενεύης. Στην περίπτωση πολιτών τρίτων χωρών αιτούντων άσυλο, που

χορηγείται υπό όρους προσωπικό καθεστώς (conditional refugee status), εξασφαλίζεται η προστασία τους σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης (ιδίως αναφορικά με το δικαίωμα στην εργασία, την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την κοινωνική ασφάλιση). Εντούτοις, η αδυναμία ενός ατόμου να καταγραφεί από τις τουρκικές αρχές και να λάβει kimlik, μπορεί να επιφέρει σημαντικά προβλήματα σε όλους τους παραπάνω τομείς. Σχετικώς, οι διαθέσιμες στην Επιτροπή πηγές, αναφέρουν τα εξής:

- Αναφορικά με τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος ασύλου στην Τουρκία:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε πρόσφατη έκθεσή της (ημερομηνία δημοσίευσης 12 Οκτωβρίου 2022), έκθεσή της¹ σημειώνει ότι η Τουρκία συνεχίζει να φιλοξενεί έναν από τους μεγαλύτερους προσωπικούς πληθυσμούς στον κόσμο. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, έως τον Μάιο του 2022, η Τουρκία φιλοξενούσε 3.737.369 Σύρους πρόσφυγες με καθεστώς προσωρινής προστασίας, περίπου 108.000 Σύρους με νόμιμη διαμονή και 193.000 Σύρους με τουρκική υπηκοότητα. Ο αριθμός των Σύρων προσφύγων που επέστρεψαν οικειοθελώς στη Συρία από την Τουρκία ανήλθε σε 470.000, σύμφωνα με την τουρκική κυβέρνηση. Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, εκτός από τους Σύρους πρόσφυγες, η Τουρκία φιλοξένησε 330.000 προσφεύγοντες άσυλο και πρόσφυγες από άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένου του Ιράκ, του Αφγανιστάν, του Ιράν και της Σομαλίας τον Δεκέμβριο του 2021.

Το 2021 η Τουρκία χορήγησε διεθνή προστασία (καθεστώς πρόσφυγα, καθεστώς πρόσφυγα υπό όρους ή επικουρική προστασία) σε 13.227 προσφεύγοντες, αριθμός αυξημένος από 8.753 το 2020. Οι αρχές απέρριψαν 11.908 αιτήσεις σε σύγκριση με 10.674 το 2020. Ο όγκος των εκκρεμών αιτήσεων διεθνούς προστασίας παραμένει υψηλός. Τον Φεβρουάριο του 2022, η Τουρκία έκλεισε επίσημα την καταχώριση αιτήσεων διεθνούς και προσωρινής προστασίας σε διάφορες επαρχίες, βάσει ενός νεοεισαχθέντος «κανόνα 25%», ο οποίος περιορίζει το ποσοστό των αλλοδαπών που διαμένουν σε μια δεδομένη επαρχία.

¹ European Commission, Türkiye, Progress report on the preparation for EU membership (democracy; rule of law and fundamental rights; economy; other topics), Türkiye 2022 Report [SWD(2022) 333 final], 12 October 2022, διαθέσιμη στο: <https://www.ecoi.net/en/file/local/2080284/T%C3%BCrkiye+Report+2022.pdf>, σελ. 19-20.

Στις 17 Μαρτίου 2016 εκδόθηκε ο Εφαρμοστικός Κανονισμός Αρ. 29656 για την Εφαρμογή του Νόμου περί Αλλοδαπών και Διεθνούς Προστασίας (Regulation on the Implementation of the Law on Foreigners and International Protection). Ο νόμος περί Αλλοδαπών και Διεθνούς Προστασίας- LFIP προβλέπει τρεις τύπους καθεστώτος διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την πολιτική «γεωγραφικού περιορισμού» της Τουρκίας στη Σύμβαση της Γενεύης του 1951): 1)Το καθεστώς του πρόσφυγα, το οποίο αναγνωρίζεται σε άτομα τα οποία εμπίπτουν στον ορισμό του πρόσφυγα της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και προέρχονται από μια «ευρωπαϊκή χώρα καταγωγής» και παρέχει όλα τα δικαιώματα τα οποία προβλέπονται από τη Σύμβαση της Γενεύης, συμπεριλαμβανομένης της προοπτικής μακροπρόθεσμης νομικής ένταξης στην Τουρκία. 2)Το καθεστώς του πρόσφυγα υπό όρους (conditional refugee), το οποίο αναγνωρίζεται σε όσα άτομα εμπίπτουν στον ορισμό του πρόσφυγα της Σύμβασης της Γενεύης του 1951, αλλά προέρχονται από «μη ευρωπαϊκή χώρα καταγωγής». Το καθεστώς του υπό όρους πρόσφυγα είναι μια τουρκική νομική έννοια που εισήγαγε ο νόμος LFIP του 2013 με σκοπό τη διαφοροποίηση της μεταχείρισης μεταξύ προσφύγων βάσει του ορισμού της Σύμβασης της Γενεύης που προέρχονται από «μη ευρωπαϊκά» κράτη και εκείνων που προέρχονται από «ευρωπαϊκά» κράτη. 3) Το καθεστώς επικουρικής προστασίας: άτομα που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας είτε για καθεστώς πρόσφυγα είτε για καθεστώς πρόσφυγα υπό όρους, αλλά εάν επιστραφούν στη χώρα καταγωγής τους κινδυνεύουν με θανατική ποινή ή βασανιστήρια ή διατρέχουν «εξατομικευμένο κίνδυνο αδιάκριτης βίας» λόγω πολέμου ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης, δικαιούνται καθεστώτος επικουρικής προστασίας βάσει του τουρκικού Νόμου για το Άσυλο-LFIP. Το τουρκικό νομικό καθεστώς επικουρικής προστασίας αντικατοπτρίζει τον ορισμό της επικουρικής προστασίας που παρέχεται από την Οδηγία της ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Τα τρία πρώτα καθεστώτα απονέμονται σε ατομική βάση μετά από εξατομικευμένη αξιολόγηση, ενώ το τέταρτο (προσωρινή προστασία) σε ομαδική βάση. Όσον αφορά τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται σε άτομα που έχουν αναγνωριστεί ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, δηλαδή πρόσφυγες, υπό όρους πρόσφυγες και δικαιούχους επικουρικής προστασίας σημειώνονται τα εξής : Ο LFIP δεν προβλέπει τη χορήγηση αδειών διαμονής σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας ή σε δικαιούχους προσωρινής προστασίας. Αντίθετα, ο νόμος ορίζει ότι αυτές οι κατηγορίες αλλοδαπών «εξαιρούνται από την υποχρέωση άδειας διαμονής» που ισχύει για άλλες κατηγορίες αλλοδαπών. Βάσει των εγγράφων αναγνώρισης

καθεστώς διεθνούς προστασίας που τους έχουν χορηγηθεί, προβλέπεται να παραμείνουν στην Τουρκία για αόριστο χρονικό διάστημα. Το Έγγραφο Αναγνώρισης Κατόχου Διεθνούς Προστασίας «αντικαθιστά την άδεια διαμονής» υπό την έννοια ότι είναι ισοδύναμο με την άδεια διαμονής καθώς επιτρέπει νόμιμη παραμονή στην Τουρκία. Περαιτέρω, οι υπό όρους πρόσφυγες υπόκεινται στους ίδιους κανόνες και περιορισμούς στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας όπως και οι προσφεύγοντες διεθνή προστασία. Απαιτείται δηλαδή να υποβάλουν αίτηση για άδεια εργασίας ή για εξαίρεση από την υποχρέωση έκδοσης άδειας εργασίας για απασχόληση στους τομείς της γεωργίας και της κτηνοτροφίας. Εξάλλου, η DGMM μπορεί να περιορίσει τη διαμονή των υπό όρους προσφύγων και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας σε μια συγκεκριμένη επαρχία και να επιβάλει υποχρέωση τακτικής εμφάνισης στις Αρχές για λόγους δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας τάξης.

Για να καταχωρίσουν μία αίτηση διεθνούς προστασίας, οι αιτούντες πρέπει να απευθυνθούν στο PDMM (Provincial Directorate for Migration Management), προκειμένου να εγγραφούν. Στην περίπτωση, ωστόσο, που το PDMM, δεν μπορεί να καταχωρίσει την αίτηση, δίνει εντολή στον αιτούντα να παρουσιαστεί σε διαφορετική επαρχία εντός 15 ημερών, όπου απαιτείται να διαμένει και να καταχωρίσει την αίτησή του εκεί. Τα έξοδα μεταφοράς δεν καλύπτονται, αλλά το DGMM (Directorate-General for Migration Management) παραπέμπει τα άτομα που έχουν ανάγκη σε ΜΚΟ, όπως η SGDD-ASAM. Καθώς η εγγραφή δεν είναι τυποποιημένη, συχνά τα άτομα αρνούνται να εγγραφούν από το PDMM και δεν παραπέμπονται σε κάποιο άλλο. Η πρόθεση του αιτούντος να υποβάλει αίτηση για διεθνή προστασία και την έκδοση ΥΚΝ (Yabancı Kimlik Numarası) μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα, γεγονός που τους στερεί την πρόσβαση σε βασικά δικαιώματα².

Σχετικά με τη σημασία της εγγραφής στις τουρκικές αρχές, αναφέρεται στη Διεθνή Έκθεση Προσφύγων: Η έλλειψη kimlik έχει σημαντικές συνέπειες για τους πρόσφυγες σε κάθε πτυχή της ζωής τους στην Τουρκία. Ακόμη και για όσους είναι σε θέση να εγγραφούν, μεσολαβεί μεγάλο χρονικό διάστημα πριν λάβουν τα kimlik τους. Ο χρόνος μπορεί να κυμαίνεται από λίγες ημέρες μέχρι μερικούς μήνες. Τα kimlik απαιτούνται για την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, την εκπαίδευση, τις άδειες εργασίας και την ανθρωπιστική βοήθεια από την κυβέρνηση και τους διεθνείς οργανισμούς. Τα kimlik αποτελούν είδος προστασίας από την αναγκαστική επιστροφή

² https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2021/05/AIDA-TR_2020update.pdf

στη χώρα των αιτούντων άσυλο. Οι ιδιοκτήτες συχνά απαιτούν ένα kimlik για να νοικιάσουν καταλύματα³.

Για τις συνέπειες της μη δυνατότητας καταγραφής αιτήματος, η μελέτη του Μικτού Κέντρου Μετανάστευσης (MMC) (αναφερόμενη στους Αφγανούς πρόσφυγες) (ή στους Αφγανούς πρόσφυγες) αναφέρει ότι η έρευνα αυτή επιβεβαίωσε ότι οι καθυστερήσεις στην καταχώρηση και τη λήψη επίσημων εγγράφων προκαλούν διάφορες ευπάθειες και προκλήσεις προστασίας για τους Αφγανούς στην Τουρκία, συμπεριλαμβανομένης της αδυναμίας πρόσβασης σε βασικά δικαιώματα και υπηρεσίες, όπως στην υγειονομική περίθαλψη, αλλά και του κινδύνου απέλασης λόγω παράτυπου καθεστώτος.⁴

Για τη σημασία της καταγραφής ενώπιον του τουρκικών αρχών, η έκθεση της Refugees International επισημαίνει τα ακόλουθα: «Η έλλειψη kimlik επηρεάζει κάθε πτυχή της ζωής των μεταναστών στην Τουρκία. Ακόμη και για όσους έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν, χρειάζεται να παρέλθει ένα χρονικό διάστημα προκειμένου να λάβουν τα kimlik τους, με το διάστημα αυτό να ποικίλει από μερικές ημέρες έως μερικούς μήνες. Το kimlik, πάντως, απαιτείται για την πρόσβαση στη δημόσια υγεία, την εκπαίδευση, τις άδειες εργασίας και την ανθρωπιστική βοήθεια από την κυβέρνηση και τους διεθνείς οργανισμούς, ενώ επίσης, συχνά αποτελούν την απαιτούμενη προστασία ενάντια στην αναγκαστική επιστροφή στη χώρα καταγωγής. Οι ιδιοκτήτες δε, συχνά απαιτούν kimlik για την ενοικίαση καταλυμάτων. Περαιτέρω, για να αιτηθεί κάποιο άτομο kimlik, πρέπει αυτό να παράσχει μία διεύθυνση. Πολλοί πρόσφυγες βρίσκονται, κατά αυτόν τον τρόπο, σε κατάσταση C) (αναφερόμενη στους Αφγανούς πρόσφυγες)atch-22, εξαρτώμενοι από άλλους για να βρουν στέγη. Το να μην υπάρχει kimlik εκθέτει τους πρόσφυγες χωρίς έγγραφα στον κίνδυνο κράτησης σε προ- αναχωρησιακό κέντρο και πιθανής απέλασης. Οι ερωτηθέντες χωρίς kimlik (ιδίως οι άγαμοι), περιέγραψαν έναν συνεχή φόβο για σύλληψη από την αστυνομία και απέλαση, ήταν δε, εξαιρετικά διστακτικοί να ταξιδέψουν σε άλλες πόλεις, κινδυνεύοντας να αντιμετωπίσουν αστυνομικούς ελέγχους στο δρόμο». ⁵

³ <https://www.refugeesinternational.org/reports/2018/12/13/you-cannot-exist-in-this-place-lack-of-registration-denies-afghan-refugees-protection-in-turkey>

⁴ MMC (Mixed Migration Centre), Destination Unknown: Afghans on the move in Turkey - Middle East Research Report, June 2020, 23 Jun 2020, https://mixedmigration.org/wp-content/uploads/2020/07/115_destination_unknown_research_report.pdf, σελ. 63

⁵ Refugees International, You can't exist in this place. Lack of registration denies Afghan refugees protection in Turkey. Field report, December 2018, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Turkey>

Σχετικά με τα ευάλωτα πρόσωπα⁶, σύμφωνα με το νόμο, η κατηγορία «άτομα με ειδικές ανάγκες» περιλαμβάνει «ασυνόδευτους ανηλίκους, άτομα με ειδικές ανάγκες, ηλικιωμένους, έγκυες γυναίκες, γονείς μόνους με ανήλικα παιδιά, θύματα βασανιστηρίων, βιασμού και άλλων μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας. Ούτε το LFIP ούτε το RFIP περιλαμβάνουν τα άτομα LGBTI στη λίστα των «ατόμων με ειδικές ανάγκες». Στην πράξη έχουν αναφερθεί δυσκολίες σχετικά με τον τρόπο συνέντευξης των αιτούντων σχετικά με ζητήματα που αφορούν τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου, που κυμαίνονται από ακατάλληλη ορολογία ή προσβλητικές ερωτήσεις έως λεκτική κατάχρηση κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων της καταγραφής.

Αναφορικά με το σεβασμό της αρχής της μη επαναπροώθησης και την απομάκρυνση αιτούντων διεθνή προστασία:

Οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν γενικά το δικαίωμα να παραμείνουν στο έδαφος της Τουρκίας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Το άρθρο 4 του Νόμου για τους Αλλοδαπούς και την Διεθνή Προστασία (Law on Foreigners and International Protection - LFIP) προβλέπει «Κανένας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου δεν επιστρέφεται σε μέρος όπου μπορεί να υποστεί βασανιστήρια, απάνθρωπη ή εξευτελιστική τιμωρία ή μεταχείριση ή, όπου η ζωή ή /και η ελευθερία του απειλείται λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχή σε συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων»⁷.

Η Τουρκία τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης. Ειδικότερα, στην Τουρκία προβλέπεται με νόμο ο σεβασμός της αρχής της μη επαναπροώθησης,^{8,9} με μόνη εξαίρεση τις περιπτώσεις που αφορούν την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ενώ οι αποφάσεις απέλασης μπορούν να προσβληθούν ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου¹⁰. Ειδικότερα για τους πολίτες του

[%2BReport%2B-%2BNovember%2B2018%2B-%2Bin%2BEnglish%2B-%2B2.0.pdf](#), p. 11

⁶ECRE – European Council on Refugees and Exiles: Country Report: Turkey; 2020 Update, May 2021

https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2021/05/AIDA-TR_2020update.pdf, σελ. 59-60

⁷ Turkey: Law No. 6458 of 2013 on Foreigners and International Protection [Turkey], 4 April 2013, <https://www.refworld.org/docid/5167fbb20.html>

⁸ Republic of Turkey, Ministry of Interior, Directorate General of Migration Management Publications, Law on Foreigners and International Protection (2013/6458), Part One, Section Two, Article 4, Non-refoulement, <https://www.refworld.org/pdfid/5167fbb20.pdf>,

⁹ Republic of Turkey, Ministry of Interior, Directorate General of Migration Management, Temporary Protection Regulation (2014/6883), Part Two, Article 6, Non-refoulement, <https://www.refworld.org/docid/56572fd74.html>,

¹⁰ Republic of Turkey, Ministry of Interior, Directorate General of Migration Management Publications, Law on Foreigners and International Protection, Article 54 and 53(3) LFIP (as amended by Article 36 Emergency Decree 676 of 29 October

Αφγανιστάν, αν και υπάρχουν κάποιες αναφορές για παράνομες απελάσεις, διαθέσιμες πηγές καταδεικνύουν ότι οι απελάσεις Αφγανών από την Τουρκία είναι νόμιμες και γίνονται κατόπιν εξέτασης και απόρριψης του αιτήματος τους για διεθνή προστασία.^{11 12}

4. Από τις ανωτέρω πληροφορίες επιβεβαιώνονται οι ισχυρισμοί των προσφευγόντων σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν στις προσπάθειες τους να υποβάλουν αίτημα για άσυλο στην Τουρκία, με αποτέλεσμα να διατρέχουν κίνδυνο να απελαθούν στη χώρα καταγωγής τους.

IV. ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

1. Στο άρθρο 89 ν. 4939/2022 ορίζεται ότι: «1. Οι Αρχές Απόφασης, με σχετική απόφαση, απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εφόσον: α. άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας, ή β. άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού αυτού, ή γ. μία χώρα, που δεν είναι κράτος - μέλος, θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 90 του παρόντος Κώδικα, ή δ. μία χώρα, που δεν είναι κράτος - μέλος, θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 91 του παρόντος Κώδικα, ή.....» και στο άρθρο 91 του ίδιου νόμου ότι: «1. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για έναν συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα εξής κριτήρια: α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, β. η χώρα αυτή τηρεί την αρχή τους μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, γ. δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης, για τον αιτούντα κατά το άρθρο 14 του παρόντος νόμου, δ. η χώρα αυτή απαγορεύει την απομάκρυνση κάποιου, σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, ε. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, και στ. ο αιτών έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν

2016), <https://www.refworld.org/pdfid/5167fbb20.pdf>.

¹¹ AAN, Mass Deportations of Afghans from Turkey: Thousands of migrants sent back in a deportation drive, 21 June 2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/mass-deportations-of-afghans-from-turkey/>

¹² AAN, Afghan Exodus: Migrant in Turkey left to fend for themselves, 22 December 2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/afghan-exodus-migrant-in-turkey-left-to-fend-for-themselves/>.

εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή. Η διέλευση του αιτούντος από τρίτη χώρα μπορεί, σε συνδυασμό με συγκεκριμένες περιστάσεις που τον αφορούν, ιδίως ι) τον χρόνο παραμονής του σε αυτή, ιι) ενδεχόμενη επαφή ή αντικειμενική και υποκειμενική δυνατότητα επαφής με τις αρχές, για πρόσβαση σε εργασία ή χορήγηση δικαιώματος διαμονής, ιιι) ενδεχόμενη, προηγούμενη της διέλευσης, διαμονή όπως ενδεικτικά επισκέψεις μακράς διάρκειας ή σπουδές, ιιiv) ύπαρξη οποιωνδήποτε ακόμη και μακρινών συγγενικών δεσμών, v) ύπαρξη κοινωνικών ή επαγγελματικών ή πολιτιστικών σχέσεων, vi) ύπαρξη ιδιοκτησίας, vii) σύνδεση με ευρύτερη κοινότητα, viii) γνώση της οικείας γλώσσας, ix) γεωγραφική εγγύτητα της χώρας καταγωγής, να θεωρηθεί ως σύνδεσμος του αιτούντος με την τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή. 2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά, εκτός αν η τρίτη χώρα έχει χαρακτηριστεί ως γενικά ασφαλής και εμπεριέχεται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο αιτών διεθνή προστασία, δύναται να αντικρούει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι, η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες αυτός ευρίσκεται. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους (φυλετικά, θρησκευτικά, κ.ά.) για τους σκοπούς της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Τα στοιχεία (εσωτερικό νομοθετικό καθεστώς της τρίτης χώρας, διμερείς ή πολυμερείς διακρατικές συμφωνίες ή συμφωνίες της τρίτης χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και εσωτερική πρακτική), που λαμβάνονται υπόψη για την έκδοση της ανωτέρω Κοινής Υπουργικής Απόφασης, πρέπει να είναι επίκαιρα και να προέρχονται από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών - μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Ο καθορισμός επανεξετάζεται υποχρεωτικά τον Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους, κατά το προηγούμενο εδάφιο. Για κάθε απόφαση

χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 4. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και του χορηγούν έγγραφο, με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας. 5. Όταν η ως άνω τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτησή του εξετάζεται επί της ουσίας από τις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης. 6. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνεται σε ετήσια βάση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τις χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς σύμφωνα με το παρόν άρθρο».

2. Εξάλλου, κατ' επίκληση της προγενέστερης, ομοίου περιεχομένου εξουσιοδοτικής διάταξης, ήτοι της παραγράφου 3 του άρθρου 86 του ν. 4636/2019, και κατόπιν της υπ' αρ. 8815/14.05.2021 εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου εκδόθηκε η με αριθμό 42799/3.6.2021 απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Μετανάστευσης και Ασύλου "Καθορισμός τρίτων χωρών που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς και κατάρτιση εθνικού καταλόγου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 86 του ν. 4636/ 2019 (Α'169)" (ΦΕΚ 2425/7.6.2021), όπως τροποποιήθηκε με την 458568/15.12.2021 απόφαση των ιδίων Υπουργών, και εξακολουθεί να ισχύει βάσει του άρθρου μόνου της Κ.Υ.Α. 734214/12.12.2022, με την οποία αποφασίστηκε η κατάρτιση εθνικού καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών, με την περίληψη σε αυτόν της Τουρκίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 86 του ν. 4636/2019, για τις κάτωθι κατηγορίες αιτούντων διεθνούς προστασίας: α. Αιτούντες με χώρα καταγωγής τη Συρία, β. Αιτούντες με χώρα καταγωγής το Αφγανιστάν, γ. Αιτούντες με χώρα καταγωγής το Πακιστάν, δ. Αιτούντες με χώρα καταγωγής το Μπαγκλαντές, ε. Αιτούντες με χώρα καταγωγής τη Σομαλία». Με την εν λόγω νομοθετική ρύθμιση αποφασίστηκε η κατάρτιση εθνικού καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών, με την περίληψη σε αυτόν της Τουρκίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 86 του ν. 4636/2019, για συγκεκριμένες κατηγορίες αιτούντων διεθνούς προστασίας, μεταξύ των οποίων και για τους αιτούντες με χώρα καταγωγής το Αφγανιστάν.

3. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, ως προς τη συνδρομή των προβλεπόμενων από την παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4939/2022 κριτηρίων, ενόψει και

των ισχυρισμών των προσφευγόντων, όπως αυτοί εκτέθηκαν αναλυτικά σε προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας, γίνονται δεκτά από την Επιτροπή τα ακόλουθα:

α. Όσον αφορά την συνδρομή του κριτηρίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 91 του ν. 4939/2022, δεν προέκυψαν ενδείξεις περί ύπαρξης κινδύνου για τη σωματική ακεραιότητα και την προσωπική ελευθερία των προσφευγόντων στην Τουρκία, ή ότι θα υποστούν εκεί οποιασδήποτε μορφής δίωξη λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, εθνοτικής καταγωγής, πολιτικών πεποιθήσεων ή κοινωνικής ομάδας. Και τούτο, διότι οι προσφεύγοντες καταρχάς δεν επικαλέστηκαν περιστατικά απειλής της ζωής ή της ελευθερίας τους λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων κατά την παραμονή τους σε αυτή, ούτε κάποιο στοιχείο από το οποίο να δύναται να συναχθεί ότι θα κινδυνεύσουν στο μέλλον,

β. Όσον αφορά την τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης, όπως απαιτεί το κριτήριο β' του άρθρου 91 του ν. 4939/2022 προκειμένου να χαρακτηριστεί η Τουρκία ως ασφαλής χώρα, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, ότι στην Τουρκία προβλέπεται με νόμο ο σεβασμός της αρχής της μη επαναπροώθησης, με μόνη εξαίρεση τις περιπτώσεις που αφορούν την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ενώ οι αποφάσεις απέλασης μπορούν να προσβληθούν ενώπιον διοικητικών δικαστηρίων. Εξ' άλλου, ναι μεν υπάρχουν κάποιες αναφορές για παραβιάσεις εκ μέρους της Τουρκίας, όσον αφορά την αρχή της μη επαναπροώθησης, οι οποίες μάλιστα δεν είναι πλήρως επιβεβαιωμένες, πλην όμως δεν βρέθηκαν στοιχεία που να συνηγορούν υπέρ της συστηματικής παραβίασης της αρχής της μη επαναπροώθησης από τις τουρκικές αρχές ικανά να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι παν πρόσωπο που επιστρέφεται στη χώρα αυτή εκτίθεται σε κίνδυνο απομάκρυνσης σε χώρα όπου θα κινδυνεύσει με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση, ούτε υπάρχουν αναφορές ότι οι επαναπροωθήσεις αφορούν τους επιστρεφόμενους στην Τουρκία βάσει της Συμφωνίας ΕΕ- Τουρκίας. **Ειδικότερα για τους πολίτες του Αφγανιστάν**, αν και υπάρχουν κάποιες αναφορές για παράνομες απελάσεις, διαθέσιμες πηγές καταδεικνύουν ότι οι απελάσεις Αφγανών από την Τουρκία είναι νόμιμες και γίνονται κατόπιν εξέτασης και απόρριψης του αιτήματος τους για διεθνή προστασία.^{13, 14} Βάσει των ανωτέρω, δεν υπάρχουν στοιχεία ικανά να οδηγήσουν στο

¹³ AAN, Mass Deportations of Afghans from Turkey: Thousands of migrants sent back in a deportation drive, 21 June 2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/mass-deportations-of-afghans-from-turkey/>

¹⁴ AAN, Afghan Exodus: Migrant in Turkey left to fend for themselves, 22 December 2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/afghan-exodus-migrant-in-turkey-left-to-fend-for-themselves/>

συμπέρασμα ότι παν πρόσωπο που επιστρέφεται στη χώρα αυτή εκτίθεται σε κίνδυνο απομάκρυνσης σε χώρα, όπου θα κινδυνεύσει με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση,

γ. Ως προς την συνδρομή του γ' κριτηρίου του άρθρου 91 του ν.4939/2022 (κίνδυνος σοβαρής βλάβης κατά το άρθρο 14 του ν.4939/2022) οι προσφεύγοντες δεν επικαλέστηκαν πραγματικά περιστατικά ώστε να εκτιμηθεί ότι, ενόψει της πραγματικής τους κατάστασης, αν επιστρέψουν στην Τουρκία, υπάρχουν βάσιμοι και σοβαροί λόγοι να διατρέξουν πραγματικό κίνδυνο να τους επιβληθεί θανατική ποινή και κατά συνέπεια δεν πληρούται η περ. (α) του άρθρου 14 του ν. 4939/2022, ενώ περαιτέρω, εξ ουδενός διαθέσιμου στοιχείου προκύπτει ότι τα **άτομα αφγανικής καταγωγής** κρατούνται υπό καθεστώς στέρησης της ελευθερίας τους και σε συνθήκες που συνιστούν εξευτελιστική μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ, στο οποίο αντιστοιχεί κατ' ουσίαν η περ. (β) του άρθρου 14 του ν. 4939/2022, ούτε οι ίδιοι επικαλέστηκαν ειδικώς ότι πιθανολογείται να εκτεθούν σε κίνδυνο βλάβης συγκεκριμένης μορφής. Τέλος, σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες¹⁵, δεν υφίσταται σοβαρή προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας των προσφευγόντων, σε περίπτωση επανεισδοχής τους στην Τουρκία, καθόσον δεν επιβεβαιώνεται ότι στη χώρα αυτή ασκείται αδιάκριτη βία, λόγω διεθνούς ή ένοπλης σύρραξης,

δ. οι προσφεύγοντες δεν επικαλέστηκαν ότι εκτέθηκαν σε κίνδυνο απομάκρυνσης σε χώρα όπου θα κινδυνεύσουν με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ούτε πιθανολογείται να εκτεθούν σε τέτοιο κίνδυνο, καθόσον η τουρκική νομοθεσία απαγορεύει την απομάκρυνση ενός αιτούντα σε χώρα όπου αυτός κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια και σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο,¹⁶

ε. στην Τουρκία υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και να χορηγηθεί προστασία ανάλογη με αυτή της Σύμβασης της Γενεύης και στην περίπτωση αιτούντων άσυλο πολιτών τρίτων χωρών, που χορηγείται υπό όρους προσφυγικό καθεστώς (conditional refugee status), εξασφαλίζεται η προστασία τους σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης (ιδίως αναφορικά με το δικαίωμα στην εργασία,

¹⁵ United States Department of State, 2016 Country Reports on Human Rights Practices - Turkey, 3 March 2017, available at: <http://www.refworld.org/docid/58ec89b3a.html> και European Union: European Asylum Support Office (EASO), EASO Country of Origin Information. Report Turkey Country Focus, November 2016, available at: <http://www.refworld.org/docid/5874ddda4.html>

¹⁶

Republic of Turkey, Ministry of Interior, Directorate General of Migration Management Publications, Law on Foreigners and International Protection, Part Two, Section Four, Article 4, Non-refoulement and Article 55, Exemption from removal decision, <https://www.refworld.org/pdfid/5167fbb20.pdf>, Republic of Turkey, Ministry of Interior, Directorate General of Migration Management, Temporary Protection Regulation (2014/6883), Part Two, Article 6, Non-refoulement, <https://www.refworld.org/docid/56572fd74.html>

την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την κοινωνική ασφάλιση),^{17,18} και των

στ. ως προς την συνδρομή του κριτηρίου στ' του άρθρου 91 του ν. 4939/2022 (ότι δηλαδή ο αιτών έχει σύνδεσμο με την χώρα αυτή βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο σε αυτόν να μεταβεί σε αυτή), η διέλευση των αιτούντων από τρίτη χώρα σε συνδυασμό με συγκεκριμένες περιστάσεις που τους αφορούν, θεωρείται ως σύνδεσμος με την τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν αντικειμενικά εύλογο γι' αυτόν να μεταβεί στην εν λόγω χώρα (πρβλ. ΣτΕ 2348/2017, 445-446/2017). Εξάλλου έχει κριθεί ότι δεν απαιτείται η δημιουργία ισχυρών βιοτικών σχέσεων και πραγματικής κατάστασης άξιας προστασίας προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρωση του εν λόγω κριτηρίου¹⁹. **Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση,** α) ενόψει της δυσκολίας που αντιμετώπισαν οι προσφεύγοντες να υποβάλουν αίτηση για kimlik, β) την δυσκολία που υπάρχει χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα να έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, όπως η υγειονομική περίθαλψη την οποία έχει ιδιαίτερως ανάγκη η δεύτερη προσφεύγουσα λόγω των καρδιακών της προβλημάτων, γ) ότι οι προσφεύγοντες δεν διαθέτουν κανένα οικογενειακό δεσμό με την Τουρκία ούτε άλλους δεσμούς με τη χώρα, όπως π.χ. προηγούμενες επισκέψεις μακράς διάρκειας ή γνώση της τουρκικής γλώσσας, η Επιτροπή, κρίνει ότι δεν πληρούται, στην περίπτωση των προσφευγόντων, η υπό στοιχείο στ' προϋπόθεση της παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4939/2022, αφού δεν υπάρχει σύνδεσμος με την Τουρκία, υπό τις συνθήκες τις οποίες βρίσκονταν.

4. Περαιτέρω και ενόψει του ότι απαιτείται σωρευτικά η πλήρωση των προεκτεθέντων κριτηρίων, η Επιτροπή κρίνει ότι η Τουρκία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα για τους συγκεκριμένους προσφεύγοντες, κατ' αποδοχή του σχετικώς προβαλλόμενου λόγου. Συνεπώς, μη νομίμως απορρίφθηκε η αίτηση χορήγησης ασύλου που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες ως απαραίδεκτη, με την αιτιολογία ότι η Τουρκία είναι για αυτούς ασφαλής τρίτη χώρα. Κατ' ακολουθίαν, η προσβαλλόμενη απόφαση, που έκρινε αντιθέτως, πρέπει να ακυρωθεί.

¹⁷ AIDA, Country Report: Turkey, 2019 Update, 30 April 2020, https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2020/04/report-download_aida_tr_2019update.pdf; European Commission, European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, ECHO Factsheet Turkey: Refugee Crisis, Last updated 17/05/2021, https://ec.europa.eu/echo/where/europe/turkey_en; Republic of Turkey, Regulation on Work Permit of International Protection Applicants and International Protection Status Holders, 26 April 2016 (Unofficial translation by UNHCR Turkey), <http://www.refworld.org/docid/582c6ff54.html>

¹⁸ Turkey, 13th National Report on the implementation of the European Social Charter (Revised) submitted by The Government of the Republic of Turkey; Thematic Group II Health, social security and social protection Questionnaire related to COVID-19; Report on Articles 3, 11, 12, 13, 14, 23 and 30 for the period 01/01/2016 – 31/12/2019 & Thematic Group IV Children, families, migrants; Complementary information on Articles 7, 17,19, 27 and 31 (Conclusion 2019), 29 April 2021, https://www.ecoi.net/en/file/local/2050977/Rap_RCha_TUR_13_2021.pdf

¹⁹ ΣτΕ Ολομ. 2348/2017, παρ. 61 και 62, σελ. 39-40, <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=5b1935da4>

5. Τέλος, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη ότι οι προσφεύγοντες δεν υποβλήθηκαν σε συνέντευξη, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους εγκατέλειψαν τη χώρα καταγωγής τους (το Αφγανιστάν), διότι, κατά την προεκτεθείσα προσωπική τους συνέντευξη στον α' βαθμό, τους τέθηκαν ερωτήσεις, αναφορικά με την είσοδο, παραμονή και την απομάκρυνσή τους από την Τουρκία, προκειμένου να διερευνηθεί αν η Τουρκία είναι ασφαλής για αυτούς τρίτη χώρα, ενώ με την κρινόμενη αναλυτική προσφυγή και το υπόμνημά τους, οι προσφεύγοντες προβάλλουν μόνον λόγους, για τους οποίους η Τουρκία δεν θεωρείται ως ασφαλής για αυτούς τρίτη χώρα, κρίνει ότι πρέπει να αναβληθεί η έκδοση οριστικής απόφασης, προκειμένου να κληθούν ο πρωτεύων προσφεύγων και η προσφεύγουσα σε προφορική ακρόαση, κατ' εφαρμογή των άρθρων 82 παρ. 1 και 102 παρ. 3 και 4 του ν. 4939/2022 σε συνδυασμό με το άρθρο 111 του αυτού νόμου, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο διατακτικό της παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αρ. █████/2023 απόφαση α' βαθμού του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Σάμου.

Δέχεται ως παραδεκτές τις από █████.2.2023 αιτήσεις για χορήγηση διεθνούς προστασίας: α) του, κατά δήλωσή του, πολίτη Αφγανιστάν, (επ) █████(ον) █████ του █████ και της █████Τ, με ημ. γεν █████ [κατά δήλωσή του] πολίτη ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ, και β) της συζύγου του πολίτη Αφγανιστάν (επ) █████(ον) █████ ου █████ και της █████ με ημ. γεν █████

Αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης και παραπέμπει την κρινόμενη προσφυγή στην τριμελή σύνθεση της παρούσας Επιτροπής προς περαιτέρω κατ' ουσίαν κρίση, καθώς η κρινόμενη προσφυγή δεν εμπίπτει σε καμία εκ των κατηγοριών υποθέσεων του άρθρου 14 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών (όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αρ. 26750/22.10.2020, ΦΕΚ Β' 4852/4.11.2020, απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και ισχύει) που ανήκουν στη αρμοδιότητα της μονομελούς σύνθεσης.

Ορίζει νέα συνεδρίαση, στις █████.06.2023, ημέρα Δευτέρα και ώρα 11:00, στην έδρα της Αρχής Προσφυγών (Λεωφόρος Θηβών 196-198, Αγ. Ι. Ρέντης – Νίκαια), στο

γραφείο Συνεδρίασης της 17ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, στην οποία καλούνται οι προσφεύγοντες να παραστούν αυτοπροσώπως.

Παραγγέλλει την κλήτευση των προσφευγόντων, προκειμένου να προσέλθουν ενώπιον της Επιτροπής για προφορική ακρόαση.

Καλεί την Υπηρεσία Ασύλου να παρασταθεί κατά την παραπάνω συνεδρίαση ενώπιον της Επιτροπής και να καταθέσει σχετική έκθεση των απόψεών της.

Η απόφαση εκδόθηκε στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη-Νίκαια, στις 09.06.2023

ΤΟ ΜΕΛΟΣ

VASILIKI GIALLELI

31/05/2023 09:21

Βασιλική Γιαλλελή